

Vakmanschap verhoogt opbrengst cichorei

Om aan de groeiende vraag naar inuline te kunnen voldoen, is er meer cichorei nodig. Voor een belangrijk deel is dit te realiseren door verhoging van hectare-opbrengsten, waardoor het teeltrendement toeneemt. Hiervoor is de doelstelling 1760 geïntroduceerd: 17 procent inuline en 60 ton per hectare. Dit levert 10 ton inuline per hectare. Dit opbrengstniveau kan alleen worden gehaald, als het gewas voldoende prioriteit krijgt in de bedrijfsvoering.

Cruciaal bij de cichoreiteelt is een uniforme veldopkomst. Cichorei heeft een zwak kiemplantje: de kiemkracht van het zaad is goed, maar de kiemenergie is beperkt. Onder koude omstandigheden en bij diep zaaien komt dit tot uiting in een lage, onregelmatige veldopkomst. Aangevoerd is dat de veldopkomst snel afneemt wanneer men dieper dan 1,5 centimeter zaait. Juist dit jaar gebeurde dit door droogte soms toch (te) diep. Veel van deze percelen lieten later een onregelmatige, 'holle' stand zien en vaak in combinatie met een te laag plantaantal tussen de 70.000 en

90.000 planten per hectare, terwijl er minimaal 120.000 gewenst zijn.

De kunst is om oppervlakkig te zaaien, maximaal 1 centimeter diep, in voldoende vochtige grond. Dit vergt een redelijk fijn en ondiep zaaibed om op vochtige bezakte grond te zaaien. Dit zaaibed is alleen te bereiken als de grond na de hoofdgrondbewerking vlak ligt.

Structuur op kleigrond

Minder invloed heeft de teler op zware regenbuien tussen zaai en opkomst. Vooral

op de zavel- en lössgronden treedt dan korstvorming op met lage plantaantallen tot gevolg. Vaak is er overigens wel een verband te leggen met de intensiteit van zaaibedbereiding. Vooral op de zwaardere kleigronden was het nodig om het zaaibed in soms wel vier werkgangen uit te voeren. Het gebeurde vaak met een rotorkopeg. Veelal resulteerde dit in een matig zaaibed, een 'grindbak'. De grond bleek later zo structuurloos dat bij de eerste regenbui verslemping optrad. Oorzaak: de slechte structuur van de grond

Eind juni: een mooi gesloten gewas cichorei.

dit voorjaar. Dit was niet alleen het gevolg van het uitblijven van de vorst. Het natte najaar speelde ook een belangrijke rol. De structuur van de grond kan in het voorjaar niet goed zijn als in het voorafgaande najaar onder natte omstandigheden de aardappelen of suikerbieten zijn gerooid en als vervolgens de modder is ondergeploegd. Het is bijna een garantie voor een slechte opkomst. In feite zijn dergelijke percelen niet voor cichorei geschikt. Juist op de kleigronden is het vroeg aanleggen van het zaaibed een goede optie: de zaaibedbereiding dient vroeg, circa half maart, te worden uitgevoerd. Voor het zaaien heb je temperatuur en water nodig. Het advies is om te gaan zaaien zodra de bodemtemperatuur - en dan vooral het temperatuurvoorzicht - voldoende hoog is, minimaal 10 graden. Voldoende water is er wanneer het zaaibed door bezakking aansluit op de ondergrond. Ideaal is om te zaaien als de grond begint op te grijzen zonder vooraf een aanvullende zaaibedbereiding uit te voeren. Blijft de regen uit, dan is beregening nodig. Dit jaar was deze werkwijze mogelijk door begin maart, tegelijk met de bieten, het land zaaiklaar te maken. In de tweede helft van maart viel er in veel teeltgebieden minimaal 15 millimeter regen en kon men in de week daarna zaaien. Het plantaantal zag je op vergelijkbare grond oplopen van 60.000 per hectare bij zaaien in een 'grindbak' naar 130.000 planten per hectare in een zaaibed met voldoende vocht. Daarmee steeg de opbrengstpotentie van 70 naar 100 procent. Op zwaardere kleigronden, boven 30 procent afslibbaarheid, nemen de risico's op tegenvallers bij opkomst en oogst zo snel toe dat het de vraag is of de cichoreiteelt daar wel verantwoord is.

Zaaien op zandgrond

Op zandgronden is een goede veldopkomst beter beheersbaar. Rondom het zaaien moet de teler het logistiek op orde hebben. Het zaaien moet direct na de hoofdgrondbewerking plaatsvinden. Direct wil in dit verband zeggen: dezelfde dag. Er zijn succesvolle praktijkvoorbeelden waarbij de zaaibedbereiding, het spuiten van een bodemherbicide en zaai in één werkgang gebeurt. Daarnaast is het voldoende aandrukken belangrijk om vocht vast te houden. Vocht en temperatuur zijn de bepalende factoren voor een uniforme opkomst.

Onkruidbestrijding

Cichorei staat bekend om de extra aandacht die voor onkruidbestrijding nodig is. Op dit punt is nu door de toelating van Bonalan een stap vooruit gemaakt. De toepassing van dit middel (spuiten en direct inwerken) is kritisch. Een voortvarende teler kan hiermee uit de

voeten. De praktijk laat zien dat dit middel effectief is om meldensoorten te bestrijden. Overigens blijft het zaak om na opkomst met toegestane middelen en korte spuitintervallen het onkruid in het kiembladstadium te bestrijden.

In het geval van een hoge onkruiddruk bestaat de mogelijkheid om te kiezen voor het minder productieve ras Chrysolite. Probleemonkruiden zijn dan met Titus en een hogere dosering van Safari te bestrijden.

Hoewel het middelenpakket de laatste jaren al aanzienlijk is verbreed, zitten er nog nieuwe producten in de pijplijn. Het herbicidenonderzoek wordt dan ook onverminderd voortgezet.

Verbetering van rassen

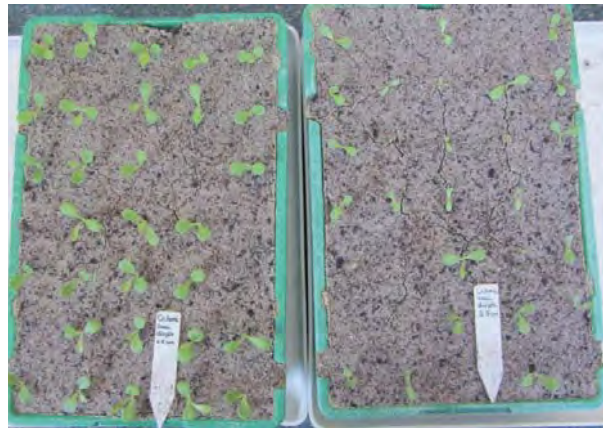
Het rassenonderzoek heeft al een aanzienlijke bijdrage aan hogere potentiële opbrengst geleverd. In de loop der jaren is door introductie van nieuwe rassen de inulineopbrengst met 13 procent gestegen. Op basis van de uitkomsten van het rassenonderzoek verwachten we op dit punt verdere progressie. Kies dus het meest renderende ras voor uw situatie!

Prioriteit en vakmanschap

De beslissingen van de individuele teler zijn in belangrijke mate bepalend voor het succes van de cichoreiteelt. Het startpunt voor een geslaagde cichoreiteelt is om dit gewas voldoende prioriteit binnen de bedrijfsvoering te geven. Voorbeeld: voor een topopbrengst is het nodig dat cichorei voorrang krijgt als het gaat om de perceelskeuze (grondsoort, voorvrucht en structuur). Rondom het zaaien moet er voldoende tijd en aandacht voor cichorei zijn, ook als het voorjaarswerk van andere gewassen dringt. Verder zullen telers droogtegevoelige gronden tijdig moeten beregenen. Alleen dan, wanneer dit gewas voldoende prioriteit in de bedrijfsvoering krijgt, zullen de opbrengsten gaan stijgen. Bij een stabiele prijs vertaalt zich dit direct in een hogere rentabiliteit, immers bij cichorei geldt: vakmanschap wordt beloond! ■

Grofkluitig zaaibed door matige structuur.

Zaaidiepte cichorei, 17 dagen na zaai. Bak links: zaaidiepte 0,5 centimeter en 86 procent gekiemd, bak rechts: zaaidiepte 2,5 centimeter en 70 procent gekiemd. Opvallend is dat bij te diep zaaien de variatie in grootte sterk toeneemt.

Het effect van het afdekken met vliesdoek is zeer duidelijk zichtbaar (strook rechts).

Onderzoek en voorlichting

Het onderzoek richt zich, naast opbrengstverhoging, op het vervroegen van de teelt. Er is een versnelde beginontwikkeling waargenomen door bemesting toegepast bij zaai. Het effect op de inulineopbrengst wordt nagegaan. Een deel van de telers legt zich toe op levering in de voor-campagne. Voor deze groep telers lijken er interessante mogelijkheden te zijn door vroeg te zaaien in combinatie met het afdekken met vliesdoek. In 2014 wordt bij een teler de rentabiliteit hiervan nagegaan. Nieuwe bewaarmethoden worden onderzocht, waarbij de kwaliteit en de bewaarverliezen op een acceptabel niveau blijven. Kortom, er wordt via onderzoek geïnvesteerd in de rentabiliteit op lange termijn. Direct toepasbaar is de bestaande kennis. Naast de informatie uit de teelthandleiding worden er het jaar rond actuele technische berichten gepubliceerd op www.cichorei.nl.